

**Univerzita Karlova v Praze
1. lékařská fakulta**

Studijní program: Specializace ve zdravotnictví

Studijní obor: Adiktologie

Bc. Ondřej Sklenář

Závislost na jehle u injekčních uživatelů drog v ČR

Needle Fixation among injecting drug users in Czech Republic

Diplomová práce

Vedoucí práce: PhDr. Josef Radimecký, Ph.D., MSc.

Praha, 2014

Abstrakt diplomové práce

Východiska: Význam injekční aplikace a její četnost mezi českými problémovými uživateli ilegálních drog se zdá být vysoká. Současně rizika spojená s tímto způsobem aplikace a nebezpečí přenosu infekčních chorob a jiné zdravotní komplikace jsou popsány v celé řadě odborných publikací a jsou pádným důvodem, proč se tématem závislosti na jehle více zabývat. V neposlední řadě komplikace během substituční léčby spojené s přechodem od injekční aplikace drogy na jiný způsob podání substituční látky jsou taktéž častým jevem. Autor diplomové práce si tedy položil otázku, zda by ve vztahu k injekční aplikaci drogy mohly hrát při vytváření silného návyku roli i další skutečnosti, kromě tedy široce známých argumentů jako je nejrychlejší a nejefektivnější způsob podání drogy do lidského organismu právě díky injekční aplikaci.

Cílem této práce je zjistit a v základní rovině popsat, jak se na fenomén závislosti na jehle dívají injekční uživatelé drog v ČR, porovnat to se zkušenostmi a pohledem pracovníků adiktologických služeb a pokusit se tak zprostředkovat jejich pohled na tuto problematiku a navrhnout možná východiska pro práci s těmito klienty a směřování dalšího výzkumu v této oblasti.

Metodologie: Použit byl kvalitativní výzkumný přístup, data byla získána pomocí metody fokusní (ohniskové) skupiny a polostrukturovaných interview, jejichž respondenty byli pracovníci adiktologických služeb a injekční uživatelé drog, kteří jsou v kontaktu s těmito službami. Pro analýzu dat byly využity prvky zakotvené teorie.

Závěr: Závislost na jehle je termín užívaný komunitou injekčních uživatelů drog v ČR minimálně od 80. let 20. století. Mezi injekčními uživateli drog je spojován především s vysokou oblibou injekční aplikace a její vysokou preferencí před všemi ostatními způsoby aplikace drog. Dále je fenomén závislosti na jehle spojován s úporností a mnohdy aplikací v řádu několika hodin, navíc dělením dávek na velmi malá množství, vysokou četností injekční aplikace během jednoho dne, aplikací vody či alkoholu injekční cestou a v neposlední řadě s tématem sebepoškozování či sociálního postavení a radosti spojené s umem správné injekční aplikace sobě či lidem v okolí.

Klíčová slova: závislost, injekční aplikace, závislost na jehle, rituál, užívání drog, psychologické aspekty, společenské aspekty